

Szex, rock és '68: mi lesz a baloldal nagy évtizedei után?

2014 december 23. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása
Még nincs értékelve

Mérték

Beteljesítette a baloldal a történelmi küldetését? Vagy épp ellenkez?leg, újra kellene szítani a régi tüzet?

A nemzetközi baloldal állapotáról és jöv?beli lehet?ségér?l vitatkoztak – többségében brit – szakért?k, elemz?k,

tudósok Budapesten a Danube Institute szervezésében.

Tudósításunk Donald Sassoon londoni történelemprofesszor el?adásáról.

Hol van a baloldal?

Az európai baloldal jöv?jér?l rendezett konferenciát Budapesten a Danube Institute. A konzervatív és klasszikus liberális értékrendet valló, az angolszász és a magyar szellemi életet összekötni hivatott intézet ezúttal a baloldal nemzetközi képvisel?it látta vendégül, hogy e politikai ideológia jelenlegi állapotáról és jöv?beli lehet?ségeir?l vitatkozzanak. A közel két tucat résztvev? többsége angol volt, de holland, skót és Babarczy Eszter személyében magyar vitapartnere is volt a beszélgetéseknek.

A vita színhelye, a Nemzeti Múzeum közelében álló Károlyi-Csekonics Rezidencia a brit vendégek csevegésével, a mélybarna fafaragásaival dúsított neobarokk bels? tereivel úgy hatott, mintha egy londoni klubba csöppent volna az ember. De ezúttal nem választékos konzervatív gondolkodók, hanem jobbára vehemens baloldali entellektüellek vették birtokba az épületet, így a konferencia folyamán izgalmas, nyílt és kemény vitákra került sor, amelyekb?l nem hiányoztak az er?sen önkritikus megjegyzések sem.

„Hol van a baloldal?” címmel kezdte az els? el?adást Donald Sassoon, a londoni egyetem Queen Mary College-ának történelemprofesszora. Sassoon az 1889-ben alapított Második Internacionáléval kezdte mondandóját. Mint kifejtette, a baloldal f? célkit?zése a kapitalizmus összeomlása és egy új, nem kapitalista rendszer bevezetése volt. A korai baloldali mozgalmak közül a német szociáldemokraták voltak a legsikeresebbek, de volt egy nemzetközi minimumprogram, amit a baloldaliak nagy része osztott. Ez a demokrácia növelése (jogegyenl?ség, általános választójog, n?k egyenjogúsága); a jólétibb állam (egészségügy) megteremtése és a munkaer?piac állami szabályozásának elérése volt. Ahhoz, hogy megértsük, mire is jutottak, Sassoon szerint azt kell figyelembe venni: a baloldalt nem lehet szigetnek kezelni, hiszen követeléseik a többi pártot is befolyásolták. Ehhez azonban évtizedeknek kellett eltelnie, hiszen 1945-ig alig volt itt-ott hatalomban a baloldal.

Végül a kapitalizmus gy?zött

A 2. világháború lezárásával azonban új id?k jöttek. A kialakuló kereszténydemokrata pártok nem voltak

kifejezetten pro-kapitalista, (neo)liberális pártok, er?s volt bennük a szociális érzék. Ilyenek voltak a különböz? országokban megjelen? agrárpártok is. Donald Sassoon szerint a 20. század a kapitalizmus gy?zelmét hozta, ezt a rendszert mindenki elfogadta, miközben alapvet?en sehol sem voltak hangsúlyosan pro-kapitalista pártok. A baloldal igazi id?szaka 1945 után jött el: ezekben az évtizedekben sok helyen stabil, er?s, mainstream pártokká váltak, s részük volt a jóléti államok kialakulásában, akár kormányoztak, akár nem. *„A politikai er? nem csak a szavazatok számát jelenti, hanem azt is, hogy mennyire tudja valaki befolyásolni a többi pártot”* – hangsúlyozta Sassoon. Az ötvenes-hatvanas években sokfelé kormányoztak konzervatívok, de politikájuk nagyon hasonlított a szociáldemokratákéra. *„Ez volt a szocdem konszenzus. Nagy növekedés és jóléti állam”* – mondta a brit történészprofesszor, aki szerint ki lehet mondani: a szociáldemokrácia eredeti minimumprogramja megvalósult. *„A nagy paradoxon viszont az, hogy a szociáldemokrata elvek megvalósításához és sikeréhez er?s kapitalista gazdaságra volt szükség”* – tette hozzá Donald Sassoon.

A hatvanas-hetvenes években – gondoljunk csak 1968 szellemiségére – el?retört a baloldal a világban, viszont 1980 körül töredezni kezdett a szocdem konszenzus. Ez a változás Reagan és Thatcher nevével volt fémjelezhet?, bár Franciaországban 1981-ben pont a baloldal korszaka kezd?dött el Mitterrand elnökké választásával. Donald Sassoon szerint amíg 1945 és 1980 között a szociáldemokrácia eszméi határozták meg a kereteket, 1980 után általános változások kezd?dtek. El?retört a neoliberális agenda, a konzervatívok elkezdték elhagyni a hagyományos szociális elemeket a politikájukból. Ez a neoliberalizmus aztán áthatotta a baloldalt is. Olyannyira, hogy hiába kormányzott 1997-98 körül szinte mindenhol a baloldal Európában, ez már egy megváltozott, neoliberalizmust elfogadó baloldal volt.

És eközben más változások is történtek: 1945 után a nagy bal- és jobboldali néppártok a szavazók akár 90 százalékát is lefedték, de ezek a nagy pártok mára visszaszorultak, Nagy-Britanniában például nagyjából 60 százalékot fed le a Konzervatív Párt és a Munkáspárt. A pártrendszerek és a társadalmak is válságban vannak ma Európában, de ezek csak részben kapcsolódnak össze. *„Er?södnek a radikálisok, mind a szél?jobb, mind a szél?bal; a konzervatívok jobboldali, a szocdemek baloldali szavazókat vesztenek el”* – hangsúlyozta Sassoon. Persze ha egy radikális er? kormányra vagy más felel?s pozícióba kerül, megváltozik a politikája: *„ha nyersz, tudni kell kormányozni”* – emlékeztetett a történelemprofesszor, aki a baloldal jöv?jét nem látja tragikusnak – igaz, biztosnak se látja.

Az értelmiség baloldali, de ez mire elég?

Sassoon szerint a mai baloldal számára az is kihívás, hogy a hagyományos munkásosztály összezsugorodott, bonyolultabb lett a társadalom és nehezebb megtalálni, megalkotni a többséget a társadalmi, politikai célok mögé. *„A baloldal a kultúrharc során megnyerte magának az értelmiséget, de mégis veszít a választásokon. Ez mutatja, mennyit számít valójában az értelmiség”* – tette hozzá nevetve Sassoon.

Az el?adás itt már vitába és párbeszédbe fordult a többi résztvev?vel, a csevegés során Sassoon arról beszélt: a mai politikai életet az ?szinteség hiánya jellemzi, mert a 4-5 éves ciklusokra, a következ? választásokra kell gondolniuk a politikusoknak. *„Én ?szinte lehetek, mert nem számítok, nincs politikai felel?sségem. A politikusoknak viszont napi rutinja az, hogy csak a lehetséges következményekre gondolnak.”* A régi világban a döntéshozóknak akár heteik is voltak a gondolkodásra – most ez néha csak pár percet jelent. *„A politikusok nem azt mondják, amire gondolnak. Egy válság láttán senki nem meri azt mondani, hogy: »nem tudom, hogyan kell megoldani, de azért majd csinálunk valamit.«”*

Donald Sassoon szerint a látszat ellenére ma sokkal kisebb az elit és a társadalom közötti távolság, mint régebben. Az emberek jobban informáltak, mint korábban. A professzor végül ironikusan fogalmazta meg talán egy teljes nemzedék életérzését: *„Én épp a világháború után, 1946-ban születtem, békében és prosperitásban éltem, volt szex és rockandroll, nem volt AIDS, most pedig élvezem a nyugdíjamat, amit a mai fiatalok termelnek meg. Az elmúlt évtizedek Nyugat-Európája volt a legjobb hely és id?szak, amiben élhettem”.*

Danube Institute Az intézet honlapja

Donald Sassoon A történelemprofesszor honlapja

http://mandiner.hu - Rajcsányi Gellért

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló